

SILVIO SUURI

TEKSTI JARMO RAIVIO • KUVITUS VESA LEHTIMÄKI

Silvio Berlusconiin pääministerikaudesta on tullut hämmentävä näytelmä. Ulkomailta II Cavalleren eli Ratsumiehen ottelita kauhistellaan, Italiassa Berlusconiin suosio kasvaa.

Mikä maa? Sen pääministeriksi valittiin keväällä mies, joka on jo vuosikausia kieppunut taloudellisten skandaalien pyörteissä. Lahjontasyytökset tuntuvat kuitenkin vain kasvattavan hänen suosiotaan. Sama pääministeri on maan rikkain liikemies ja hallitsee valtaosaa sen televisiokanavista.

Puolivillainen eteläamerikkalainen lumedemokratia? Jokin epämääräinen alue entisen Neuvostoliiton alueella? Ei vaan **Silvio Berlusconiin** johtama EU-maa Italia.

»Silvio Berlusconi on käyttänyt hyväkseen sitä, että italialaiset ovat täysin kylästyneet jo 50 vuotta jatkuneeseen kristillisdemokraattien ja kommunistien valtakautteen», sanoo **Franco Pavoncello** roomalaisesta John Cabot -yliopistosta.

Tämä kyllästyminen nosti Berlusconiin valtaan jo 1994, mutta vain hetkeksi. Uuden tilaisuuden Italian rikkain mies sai viime kevään vaaleissa. Näyttää siltä, että silloin italialaiset valitsivat johtajakseen

pikemminkin liikemies Berlusconi kuin poliitikko Berlusconi.

Silvio Berlusconi otti vaalikampanjassaan etäisyyttä poliitikkoihin. Hän korosti nousseensa vaatimattomista lähtökohdista Italian rikkaimmaksi mieheksi. Lupaus näytti vetoavan äänestäjiin: Silvio Berlusconi johtaisi maata kuin Oy Italiaa, ei niin kuin jäykkää byrokratiaa.

Television valtiat

Berlusconiin paras ase on media. Hän hallitsee Italian pimuohjelmia ja visailuja vilisevää televisiota lähes täysin. Pääministerin omistamia kolmea kanavaa katsoo yli 40 prosenttia italialaisista. Osuus nousee yli 90 prosenttiin, kun mukaan lasketaan valtuutetuksien hallitsemat yleisradiokanavat. Lisäksi Silvio Berlusconi omistaa lehtitaloja ja kustantamon.

Eikä hän kainostele käyttäen tiedotusvälineitä hyväkseen. Toukokuun vaaleissa ehdokas Berlusconi sai omilla kanavillaan nelinkertaisen määrän lähetyksiä verrattuna pääkilpailijaansa. Ensimmäisissä vaaleissaan Berlusconi piipahti antamassa

ohjeita oman lehensä toimittajille ja kehotti heitä »luopumaan säälästä ja tarttumaan konekivääriin» taistelussa omia vihollisiaan vastaan.

Pitkä sarja syytteitä

Silvio Berlusconi saa kiittää poliittisesta urastaan tuomareita. Heidän johtamansa lahjustutkimukset tuhosivat 1990-luvun alussa Italian vanhat valtuutetuksia. Sekavassa tilanteessa Berlusconi loi 1993 puolueensa Forza Italian (Eteenpäin Italia) ja voitti seuraavana vuonna pidetyt vaalit.

Berlusconi on itse ollut jatkuvasti tuomareiden syynissä. Hän on viime vuosina ollut syytteessä mm. kirjanpitorikoksista, veropetoksista ja lahjonnasta. Osa syytteistä on johtanut tuomioihin, jotka ovat kuitenkin kaatuneet valitusvaiheessa. Osa taas on vanhentunut ennen jutun ratkaisemista.

Äkkipäätään tuntuisi selvältä, että syytesarja riittäisi kuoppaamaan ketterimänkin poliitikon uran. Silvio Berlusconi tuntuu kuitenkin olevan teflonista. Hän on selvinnyt skandaaleista tai oikeastaan kääntänyt ne edukseen. ▷

»Suurin osa italialaisista alkaa olla enemmän kuin kyllästyneitä näihin skandaaleihin», sanoo professori **Alessandro Cavalli** Pavian yliopistosta. »Äänestäjät eivät enää välitä. Näistä asioista on puhuttu jatkuvasti, ne ovat kaikkien tiedossa, ja silti Berlusconi sai loistavan äänimäärän.»

Cavallin mukaan pitkään ja tuloksetta jatkunut oikeudenkäyntien sarja itse asiassa kasvattaa Berlusconiä uskottavuutta.

»Hän on koko ajan väittänyt, että tuomarit vainoavat häntä. Ihmisillä ei ole kovin paljoa luottamusta oikeusjärjestelmään, joten se alkaa kuulostaa uskottavalta.»

Oma etu, Italian etu

Berlusconiin lyhyen pääministerijuran pahin ongelma ovat ratkaisemattomat eturistiriidat. Laajat omistukset eri yhtiöissä sekä jatkuvat oikeusjutut kiertyvät vyyhdeksi, joita tarkastelemalla on mahdoton sanoa, ajaako Silvio Berlusconi päätöksensä tehdesään omaa etuaan, yhtiöidensä etua vai mahdollisesti Italian etua.

Hyvä esimerkki on loppusyksyn lyhyt, mutta kiihkeä kiista eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä. Siinä Italia ilmoitti yllättäen ainoana EU-maana kieltäytyvänsä hyväksymästä pakettia, joka esimerkiksi helpottaa epäiltyjen luovuttamista yhdes-

■ Pääministeri Silvio Berlusconi on hymy herkässä, vaikka päälle painavat lahjussyytteet.

tä EU-maasta toiseen. Myöhemmin maa pyörsi kantansa.

Voidaan tietysti ajatella, että saapasmaa huolestui kansalaisten oikeuksien polkemisesta syyskuun terrori-iskujen kiristämässä tunnelmassa. Toisaalta voidaan ajatella, ettei Silvio Berlusconi ole järin innostunut luovutussääntöjen höllentämisestä, koska myös Espanjassa tutkitaan hänen paikallisia liiketoimiaan.

Myös eturistiriidoissa Silvio Berlusconi on vedonnut tärkeimpään liittolaiseensa: italialaiseen äänestäjään. »Antaa kansan päättää, onko tässä eturistiriitoja», kuittasi Berlusconi toimittajille vaalikampanjansa aikana.

Eturistiriitoja estämään on tarkoitus nimittää kolmen viisaan miehen ryhmä. Suunnitelman heikkeyttä himmentää kuitenkin, että viisajden valinnan hoitavat parlamentin johtajat – jotka kuuluvat Berlusconiin liittolaisiin.

Kiusallinen kinkkukista

Silvio Berlusconiä voisi periaatteessa seurata mielenkiintoisena valtio-opillisena

■ Berlusconi väittää, että tuomarit vainoavat häntä koko ajan.

kokeiluun: mitä tapahtuu kun sekä poliittinen valta että mediavalta keskitetään saman hatun alle? Kumpi pääsee voitolle, Il Cavaliere vai tuomarit?

Hankalaksi tilanteen tekee Italian asema Euroopassa. Italia on EU:n perustajamaa ja yksi neljästä suuresta jäsenmaasta. Ankarien ponnistusten jälkeen se meni myös rahaliittoon ensimmäisten joukossa.

Perinteisesti Italia on ollut hyvin EU-myönteinen, ja italialaiset ovat luottaneet unioniin jopa enemmän kuin omaan hallitukseensa. Silvio Berlusconiä myötä maan EU-rakkauteen on kuitenkin tullut rypyjä.

Syksyn pidätysmääräysjupakkaa seurasi kiusallinen kinkkukista: riitä EU:n uusien

virastojen sijoittamisesta. Pääministeri Berlusconi kaatoi valmiin suunnitelman EU-politiikassa varsin harvinaisin kulinaristisin perustein.

»Suomalaiset eivät edes tiedä mitä *prosciutto* on. En voi hyväksyä tätä», Berlusconi ilmoitti EU-huippukokouksessa joulukuussa. Ratkaisu olisi sijoittanut EU:n elintarvikeviraston Helsinkiin, kun taas Berlusconiä mielestä se ehdottomasti kuuluu prosciuttoon kotiseudulle Parmaan.

EU ei innosta

Unionin päätöksenteko perustuu yksimielisyyteen, joten Italian kääntyminen vain omaa etuaan ajavaksi vastarannan kiiskeksi aiheuttaisi ongelmia. Muut EU-maat ovatkin ihmetelleet, onko Italian linja unionia kohtaan muuttunut.

Ilmetytely kasvoi yhä äänekkäämmäksi, kun Italian EU-myönteinen ulkoministeri **Renato Ruggiero** erosi. Ulkoministerin tehtävät otti hoitaakseen – kuka muu kuin Parmaan kirkun puolustaja pääministeri Silvio Berlusconi.

Onko Berlusconi sitten todella remontoimassa Italian EU-suhtautumista? Ulkopolitiittisen instituutin tutkija **Hanna Ojanen** ei usko siihen.

»Berlusconiä ei näytä EU tai ulkopoliittikka kiinnostavan juuri ollenkaan. Hänen poliittinen maailmansa on Italia, siellä äänestetään pikemminkin sen mukaan onko verojen taso korkea vai matala.»

Ojanen arvioi, että välinpitämättömyys voi johtaa siihen, ettei Italiaa isommin kiinnosta myöskään jarrutella EU:n hankkeita. Toisaalta jos EU ei kiinnosta, voi Berlusconi napsia kotimaassa irtopisteitä ajamalla unionissa vain ja ainoastaan Italian etuja – kuten virastokiistassa.

Muut EU-maat ovat toistaiseksi hiljaa voitelleet Italian tilannetta. Metelä ei ole pidetty siitäkään, että Berlusconiin hallituskumppaneina ovat muukalaisvihamielisen **Umberto Bossin** johtama Pohjoisen liitto sekä fasistien perillispuolue Kansallinen allianssi.

Sen johtaja **Gianfranco Fini** on takavuosina antanut varsin lennokkaita lausuntoja ja mm. luonnehtinut fasistidiktattori **Benito Mussolinia** »1900-luvun suurimmaksi valtiomieheksi».

Nykyisin varapääministerin virkaa hoitavasta Finistä on luvassa päänvaivaa Italian EU-kumppaneille. Viime viikolla Silvio Berlusconi ilmoitti nimittävänsä hänet

Italian edustajaksi EU:n tulevaisuutta pohittavaan konventtiin. On hieman vaikea kuvitella Itävaltaa boikotoineet EU-maat Finin kanssa samaan pöytään kaavaillemaan unionin yhteistä tulevaisuutta.

Hanna Ojanen ei kuitenkaan usko, että muut EU-maat tiukassakaan tilanteessa ryhtyisivät boikotoimaan Berlusconiin hallitusta.

»Itävalta-tapaus oli niin onneton ja siitä oli niin vaikea pyristellä irti edes kohtuullisen kunniallisesti, ettei mihinkään vastaavaan haluta sekaantua.»

Tiukka liitto

Perinteisesti hallitukset ovat Italiassa kestäneet kasassa pikemminkin kuukausia kuin vuosia. Berlusconiin ensimmäinen pääministerikiertros 1994 kesti seitsemän kuukautta ja päättyi eroon. Berlusconiin eron ja viime kesän vaalien välillä Italiaa ehti johtaa neljä pääministeriä.

Tällä kertaa ei kuitenkaan näytä todennäköiseltä, että Berlusconiin tajval ainoakaan heti katkeaisi hallitusrintaman repeämiseen. Pääministeri ei tällä kertaa ole yhtä riippuvainen liittolaispuolueidensa oikuista, koska Forza Italialla on omasta takaa vahvempi asema parlamentissa.

Myöskään **Franco Pavaoncello** ei usko, että Berlusconiin hallitus riitelisi itsensä rikki.

»Berlusconi saattaa vaihtaa ministereitä ja jakaa salkkuja uudelleen, voi olla, että tulee Berlusconi II ja Berlusconi III», hän arvioi.

»Se ei kuitenkaan merkitse sitä, etteikö Silvio Berlusconi olisi pääministerinä koko hallituskauten.»

Forza Silvio!

Pavaoncello arvioi, että Silvio Berlusconiin asemaa saattavat uhaat pikemminkin vielä käynnissä olevat oikeudenkäynnit.

»Jos hänet tuomitaan lahjusoikeudenkäynnissä, tilanne muuttuu. Uskon, että se johtaisi vakaviin poliittisiin ongelmiin.»

Entä italialaiset äänestäjät? Pavaoncello ei pidä todennäköisenä, että kansa kyllästyisi Berlusconiin edesottamuksiin. EU-kiistat ovat lähinnä lisänneet hänen suosiotaan.

»Jos muut EU-maat odottavat, että italialaiset äänestäjät hankkiutuvat eroon Berlusconiä, niin uskon, että saatte odottaa aika kauan.» □

■ **Keskustele aiheesta internetissä www.suomenkuvalehti.fi**

Silvio Berlusconiin tärkein ase on media. Hän omistaa kolme televisiokanavaa.

Sinfonia Lahden
kevään 2002 festivaalilla

PÄÄOSASSA:

SELLO

Lämmin tunnelman luoja.
suomalainen ja soinnikas, vieroitteleva virtuoosi

Virtuoosit kohtaavat Sellofestivaali 7.-9.3.

To 7.3. klo 19 Sibeliusstalo
Hannu Lintu, kapellimestari
Gary Hoffman, sello
Dvořák: Metsän hiljaisuus, sarjasta Böömin metsistä
Dvořák: Sellokonserto
Dvořák: Sinfonia nro 8
Liput: 22 / 17 / 6 €

Pe 8.3. klo 19 Sibeliusstalo
Kamarimusiikkikonsertti
Jaakko Kuusisto, viulu
Anna Kreetta Turunen, alttoviulu
Gary Hoffman, Marko Ylönen,
ja Jan-Erik Gustafsson, sello
Sinfonia Lahden selloryhmä
mm. Musorgski (sov. Ilkka Pälli):
Näyttelykoulu, matalille jousille (kv)
Liput: 16,50 / 13,50 / 6 €

La 9.3. klo 18 Sibeliusstalo
Hannu Lintu, kapellimestari
Marko Ylönen ja
Jan-Erik Gustafsson, sello
Rossini: Wilhelm Tell, alkusoitto
Vieuxtemps: Sellokonserto
Verdi: Sitalainen vesper, alkusoitto
Vieuxtemps: Sellokonserto nro 2
Liput: 22 / 17 / 6 €

www.lahti.fi/symphony
Liput Lippupalvelusta
Ryhmät: Sinfonia Lahden
ryhmämyynti 03 - 814 4460

SUOMEN KUVALEHTI

EDITA